

MAŁA KONSTYTUCJA

Błędy i rady

Gdy pisałem ostatnio o postępach anglosaskich i ich głosach krytyki, nie było jeszcze ani ostatniego wielkiej wagi artykułu Henry Wallace'a w now-yorskiej „New Republic”, ani niemniej znamiennej dyskusji „polskiej” w Izbie Gmin w Londynie. Polityka zagraniczna obu mocarstw anglosaskich, w obliczu błędów Bevena i Byrnesa, wywołuje nie tylko w szerokich kręgach Narodów Zjednoczonych rozgorczenie swą rozbieżnością między słowem i czynem, lecz i śmiałość sprawiedliwych choć surowych krytyków we własnych środowiskach politycznych. Posłowie Labour Partii Wyatt i Fletcher dosadnie określili dziwny stosunek władz brytyjskich do żołnierzy polskich, mających jeszcze nieszczęście znajdowania się w warunkach „uciążliwości” na obszarze brytyjskim. Skrytykowali oni samą koncepcję owego „Polskiego Korpusu Przystosowania i Rozmieszczenia” w Anglii, który pozostaje w tak jaskrawej sprzeczności z normalnymi dobrymi stosunkami z obecnie już ustalonym Rządem Polskim.

Inny — już ogólny — temat porusza Wallace. Z godną największego uznania szczerością i odwagą wskazuje on ten nienormalny fakt, że opinie publiczną amerykańską wprowadza się w błąd uludą bezpieczeństwa z powodu „amerykańskiej” tajemnicy bomby atomowej. W ONZ z tej tajemnicy czyni się jakiegoś „tabu”, którego przy dyskusji ogólnej o uporządkowaniu w sensie ograniczenia zbrojeń dotykać nie należy. Wallace krytykuje słusznie i samą zasadę tego „monopolu”, psującego stosunki USA z resztą Narodów Zjednoczonych, i fikcyjność tego monopolu w warunkach, gdy inne narody już może posiadają lub niedługo posiadać będą tajemnicę tego potwornie niszczycielskiego „atomowego” wulkanu. Istotnie, dotychczasowa krótkowzroczność amerykańska w danej materii budzi zdumienie. Nie reaguje na fakty i zjawiska, które wprost nie pozwalają „Komisji atomowej” posuwania swych prac zółwim krokiem. Nie chodzi już o Anglię, Francję, czy Związek Radziecki, gdzie pracuje się intensywnie w ciszy laboratoriów nad energią atomową. Te mocarstwa związane są bezpośrednio w spłot odpowiedzialności za losy i czyny ONZ. Ale poza nimi — pracują inni, nie dający żadnych gwarancji dbałości o pokój świata. Wprost przeciwnie. Taka Hiszpania gen. Franco, zatrudniająca w swych laboratoriach odnośnych specjalistów niemieckich, czyż nie powinna budzić szczególnego zaniepokojenia? Ale podwójna gra obecnych czynników miarodajnych w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych utrudnia radykalne wytypowanie tego gniazda faszyzmu, nieładu międzynarodowego i wprost nieobliczalnych zbrojnych awantur.

To też nikogo dziwić nie powinny śmiałe głosy krytyki postępowców anglosaskich, ich rady i ostrzeżenia. Im prędzej z krytyków przeobrażą się oni w miarodajnych przedstawicieli swych mocarstwowych organizacji państwowych, tym lepiej będzie dla przyszłości ONZ i trwałego pokoju świata.

Stanisław Barycz

omówiona na wczorajszej sesji Sejmu Ustawodawczego — wprowadza stałe i trwałe zasady prawne w życie publiczne

Wnosząc o uchwalenie przedłożonego projektu ustawy o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej, poseł Jarosz następująco referuje projekt komisji specjalnej:

Komisja specjalna kierowała się zasadą, że „mała konstytucja” powinna wprowadzić w życie publiczne i polityczne pewną stałość i trwałość zasad prawnych, powinna ściśle określić kompetencje sejmowi, tak aby był on silny, podobnie jak i silny i kompetentny powinien być rząd.

Ustawa konstytucyjna składa się z 33 artykułów, ujętych w dziewięć rozdziałów. Art. 1 ma charakter deklaracyjny i stwierdza przede wszystkim, że ustawa działa czasowo do chwili wejścia w życie nowej konstytucji R. P. Władza zwierzchnia należy do narodu, gdyż Sejm Ustawodawczy, jako organ władzy zwierzchniej narodu polskiego postanawia o ustroju i zakresie działania najwyższych organów R. P. Sejm ten może także nazwać sejmem konstytucyjnym, jednakże komisja zachowała nazwę Sejmu Ustawodawczego, nawiązując do tradycji i przeszłości.

Art. 1 stwierdza dalej, że obowiązują nadal zasady manifestu PKWN z 22 lipca 1944 r. Artykuł ten potwierdza również zasady ustawodawstwa o radach narodowych oraz reformach społecznych i ustrojowych, opierając się na woli narodu, wyrażonej w głosowaniu ludowym w dniu 30 czerwca 1946 r.

Na tych podstawach prawnych opiera się w dalszym ciągu projekt „małej konstytucji”.

Referent omawia następnie poszczególne rozdziały ustawy. (Zamieszczamy je na str. 2-ej).

Pozycja Austrii

została wczoraj określona przez podpisanie nowych klauzul traktatu pokojowego

LONDYN, 18.2 (PAP) — Na wczorajszym posiedzeniu Zastępców Ministrów spraw Zagranicznych przyjęto

Pożar fabryki samolotów w Danii

KOPENHAGA, 18.2. (PAP) — Jedyna duńska fabryka samolotów „Skandinavisk Aero” padła ofiarą pożaru. Przyczyną katastrofy nie są jeszcze znane.

Nielegalni imigranci

LONDYN, 18.2 (PAP) — Agencja Reutersa donosi, że statek brytyjski „Empire Rivel” przywiózł we wtorek do Famagusta na Cyprze 804 nielegalnych imigrantów żydowskich.

Po wyjściu na ląd imigranci zostali przewiezieni ciężarówkami do obozu dla internowanych.

Skarga W. Brytanii

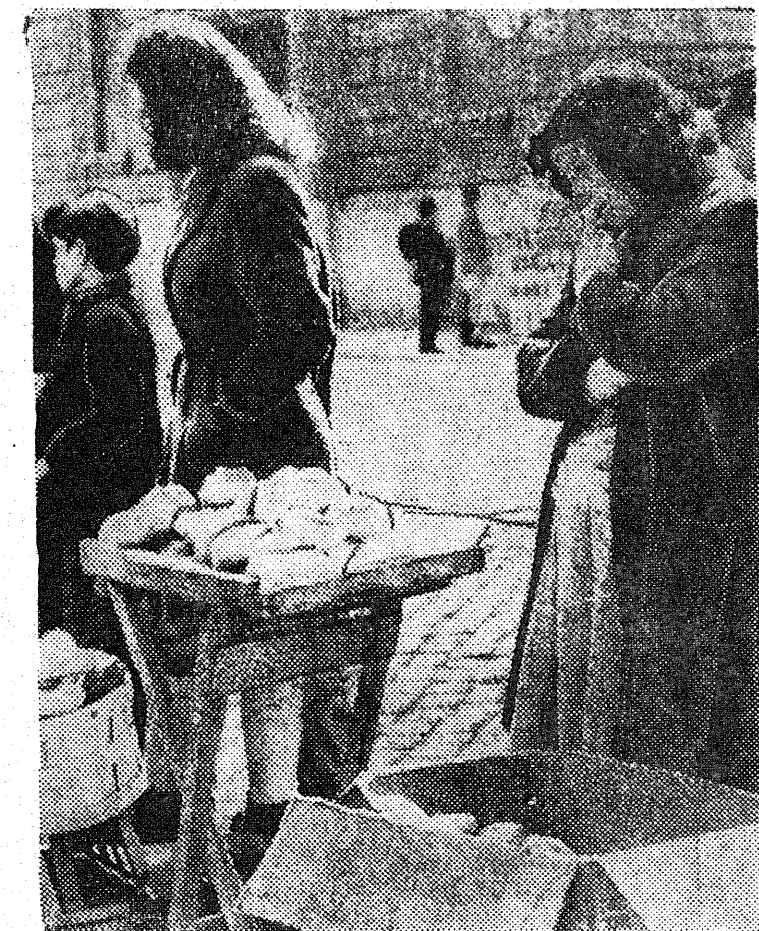
Żądanie Anglii zadośćuczynienia od Albanii za rzekome spowodowanie uszkodzeń 2 okrętów i śmierć marynarzy angielskich

NOWY JORK, 18. 2. (PAP.) — Na wczorajszym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa była rozpatrywana skarga W. Brytanii przeciwko Albanii, dotycząca rzekomo zaminowania cieśniny Korfu, na skutek czego zostały uszkodzone dwa okręty brytyjskie i 44 marynarzy poniosło śmierć. W imieniu W. Brytanii występował sir Alexander Cadogan, który opisał okoliczności, w jakich dwa okręty brytyjskie najechały na miny. O wypadkach tych został poinformowany międzynarodowy urząd wyławiania min strefy śródziemnomorskiej, w skład którego wchodzi przedstawicielstwo Francji, W. Brytanii, Związku Radzieckiego, St. Zjednoczonych, Jugosławii i Grecji. Na wniosek tego urzędu marynarka brytyjska w dniach 12 i 18 listopada ub. roku wyłowiała miny w cieśninie.

Miny, jakie wyłowiono, są typu niemieckiego i zawierają 600 funtów materiału wybuchowego. Zdaniem przedstawiciela W. Brytanii zostały one założone mniej więcej przed pół rokiem i miały na celu uniemożliwić wjazd do portu Saranda. Odpowiedź rządu albańskiego była zdaniem rządu brytyjskiego niezadowolająca i oświadcza, że pewne okoliczności wskazują na Albanie jako na sprawcę.

Delegat brytyjski wysunął cztery wnioski, o których zaaprobowanie zwrócił się do Rady Bezpieczeństwa:

- 1) Rada Bezpieczeństwa stwierdza, że miny zostały założone w cieśninie Korfu bez uprzedniej notyfikacji przez rząd albański co doprowadziło do uszkodzenia brytyjskiego okrętu wojennego i strat w ludziach;
- 2) Rada Bezpieczeństwa poleca rządowi W. Brytanii i Albanii załatwić spór w drodze bezpośredniej, w wypadku zaś gdyby nie udało się osiągnąć porozumienia — każda ze stron ma prawo zwrócić się do Rady Bezpieczeństwa;
- 3) Sprawa sporu brytyjsko-albańskiego ma pozostać na porządku obrad Rady Bezpieczeństwa do czasu jej załatwienia;
- 4) Rada Bezpieczeństwa zwrócił się do wszystkich państw, by oczyściły od min lub zezwoliły na dokonanie rozminowania wód terytorialnych, co do których może istnieć przypuszczenie, że znajdują się tam miny.

W Neapolu miały miejsce głodowe rozruchy robotników. Jednak na czarnym rynku (Plazza Garibaldi) można wszystko kupić po słonych cenach.

dalsze klauzule wojskowe traktatu pokojowego z Austrią.

Austria będzie mogła utrzymać pełną armię, dysponującą również lotnictwem. Stan liczebny armii będzie ustalony po zakończeniu opinii komisji wojskowej. Osoby niewchodzące w skład armii austriackiej nie będą mogły przechodzić przeszkoleń wojskowych, ani też wojskowo - lotniczego.

Osiągnięto jednomyślnie porozumienie, że Austrii nie wolno będzie posiadać broni atomowej ani też dokonywać jakiegokolwiek doświadczeń związanych z bronią atomową. — Austrii nie wolno również będzie posiadać broni o napędzie raketowym ani dział o zasięgu ponad 30 km, oraz gazów.

Sojusznicy zastrzegają sobie prawo uzupełnienia w przyszłości zakazów wszelkich broni czy środków masowego zniszczenia, jakie będą wynalezione w przyszłości. Austria nie będzie mogła posiadać ani produkować większej ilości materiału wojennego, prócz potrzebnej dla sił zbrojnych, określonych przez traktat. — Wreszcie Austria nie będzie mogła nabywać ani produkować samolotów

typów niemieckich i japońskich nawet dla utrzymania komunikacji lotniczej.

Zastępcy zakończyli również redakcję wstępu do traktatu. Pozostały 3 punkty niezgodzone, które zostały przekazane Wielkiej Czwórce: Są to: 1) wniosek W. Brytanii przewidujący, że poza państwami wymienionymi jako sygnatariusze mogą być powołane inne jeszcze państwa, 2) klauzula, dotycząca odpowiedzialności Austrii za walkę po stronie Niemiec, przeciwko czemu protestuje W. Brytanii i St. Zjedn., 3) Określenie Austrii jako kraju oswobodzonego, co jest kwestionowane przez ZSRR.

Przy omawianiu klauzul politycznych na wniosek przedstawiciela Związku Radzieckiego ustalono, że Austria ma być państwem suwerennym, niezawisłym i demokratycznym. Następnie zgodzono się na klauzulę stwierdzającą, że Austria zobowiązuje się utrzymać w mocy ustawę z roku 1921, zabraniającą powrotu Habsburgów do kraju.

Nie uzgodniono natomiast klauzul, omawiających sprawę obywatelstwa austriackiego. Kwestia ta została również przekazana radzie ministrowi spr. zagr. We środę dnia 19 bm. za stępcy będą rozpatrywać kwestię mającą być rozpatrywaną przez naczonego na odszkodowania

Dziś podpisanie polsko-francuskiego układu w sprawie wymiany kulturalnej

PARYŻ, 18.2 (PAP) — Agencja France Presse donosi, że we środę dnia 19 bm. o godz. 11 zostanie podpisany układ o wymianę kulturalnej pomiędzy Francją i Polską.

Min. Marshall za 40-letnią okupacją Niemiec

WASZYNGTON, 17.2 (PAP) — Po dwugodzinnym zamkniętym posiedzeniu komisji zagranicznej Izby reprezentantów sekretarz stanu USA Marshall złożył oświadczenie przedstawicielom prasy.

Marshall podkreślił, że delegacja amerykańska na konferencji moskiewskiej będzie usiłowała przeprowadzić tezę o zawarciu traktatu czterech mocarstw w sprawie 40-letniej okupacji Niemiec.

Minister spr. zagr. USA udzielił odpowiedzi na notę radziecką

NOWY JORK, 18.2 (PAP) — Podano urzędowo do wiadomości, że sekretarz stanu Marshall przesłał na ręce ministra Mołotowa odpowiedź na notę radziecką dotyczącą oświadczenia zastępcy sekretarza stanu Deana Achesona.

Czołgi i armaty zdają Niemcy jako nielegalną broń

BERLIN, 18.2 (PAP) — Podczas 10-dniowego terminu, udzielonego Niemcom przez bawarskie ministerstwo spraw wewnętrznych, dla złożenia wszelkiej posiadanej broni, oddano 3 czołgi, 21 ciężkich dział oraz wiele torped i amunicji.

Nieudany zamach na prezydenta Costariki

NOWY JORK, 18.2 (PAP) — W związku z próbą zamachu na prezydenta Costariki Picado Michalskiego, będącego polskiego pochodzenia, nastąpiła wymiana depesz między posłem polskim w Meksyku Drohojowskim i prezydentem Picado Michalskim.

Poseł Drohojowski wyraził w depeszy swojej radość z powodu uniknięcia nieszczęścia, które mogło spaść na mieszkańców Costariki.

